

Täysistunto

Torstai 13.11.2025 klo 16.00—21.14

2.2. Suullinen kysymys toimeentulotuen leikkaamisesta (Aino-Kaisa Pekonen vas)

Suullinen kysymys SKT 177/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.11 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa herra puhemies! Oikeistohallitus on antamassa jättimäisen veronalennuksen kaikkein rikkaimmille ja suuryrityksille. Samaan aikaan köyhimpien suomalaisten viimesijaisesta turvasta, toimeentulotuesta, leikataan 70 miljoonaa euroa. Kyse on köyhistä lapsiperheistä ja usein myös työkyvyttömistä ja pitkäaikaissairaista. Me olemme saaneet vasemmistoliiton eduskuntaryhmässä valtavan määrän viestejä pienituloisilta kansalaisilta, jotka pelkäävät toimeentulonsa puolesta, ja luen teille niistä nyt yhden: ”Tällä hetkellä olen työkyvyttömyyseläkkeellä ja avopuolisoni saa vain toimeentulotukea. Joudumme vammaisina ja sairaina kestämään muun muassa lääkäri-, lääke- ja matkakuluja, joiden takia elämme jo nyt niin tiukoilla, ettei esimerkiksi ruokaan ole usein varaa.” Arvoisa pääministeri, te puhutte paljon toivosta. Löytyykö teiltä lainkaan empatiaa näille ihmisille? Onko todella niin, että tämä 70 miljoonan euron leikkaus on välttämätön, [Puhemies koputtaa] kun samalla miljonääreille kuitenkin rahaa riittää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.12 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on Suomessa hyvinvointivaltio ja vahvat turvaverkot myös tästä eteenpäin, ja siitä syystä nimenomaan niitä veroja maksetaan Suomessa, että meillä pystytään ylläpitämään palveluita ja viimesijaistakin toimeentulon turvaa jokaiselle. Tästä hallitus pitää vahvasti kiinni. Olkoonkin kuitenkin niin, että meidän täytyy tehdä myös julkiseen talouteen säästöpäätöksiä. Se on ihan välttämätöntä, ja täällä salissa kaikki puolueet ovat sitoutuneet tähän velkajarruun, jolla hillitään tätä holtitonta velkaantumistahtia, joka Suomessa on viime vuosina kiihtynyt. [Perussuomalaisten ryhmästä: Melkein kaikki!] Kasvu on tietysti se, mitä ennen kaikkea tarvitaan, ja työpaikkoja, niin että saadaan nostettua Suomea jaloilleen ja autettua myöskin ihmisiä ja tuotua toimeentulon turvaa.

Toimeentulotuen kokonaisuudistuksen säästötavoite on 70 miljoonaa euroa, mutta tavoitteena on sen lisäksi myöskin vähentää nuorten syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta ja painottaa myös ensisijaisia etuuksia ja niiden hakemista ja kannusteita ja mahdollisuuksia siihen, että erityisesti nuorten pitkäaikaista toimeentulotuki-riippuvuutta voidaan vähentää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.13 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Pääministeri Orpo, te sanoitte, että hallituksen politiikka ei ole ollut poukkoilevaa, mutta niin kuin tässä edellä jo viitattiin, ensin hallitus kaavaili makeisveroa, perääntyi siitä yritysten painostuksesta, sitten kaavaili datakeskusten sähköverohuojennuksen poistamista, sitten rakenteli yritysten painostuksesta siihen uuden tuen, ja nyt sitten kaivosveron ympärillä ilmeisesti käydään hallituksen sisällä keskustelua, pitäisikö siitäkin yritysten painostuksesta mahdollisesti luopua. Mutta mitä hallitus ei ole perunut? Hallitus ei ole perunut leikkauksiaan työttömiltä, pitkäaikaissairailta, lapsilta ja nuorilta, pienituloisilta, eläkeläisiltä ja opiskelijoilta. Pääministeri Orpo, haluaisin kysyä teiltä: miksi teille tuntuu olevan niin vaikeaa karsia suuryritysten tukia ja ottaa käyttöön haittaveroja, ja suhteessa niin paljon helpompaa leikata suomalaisten perusturvasta ja palveluista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.14 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En nyt muista tarkkoja lukuja, mutta jotenkin minulla on sellainen olo, että hallituksemme on muun muassa yritystukia leikannut enemmän kuin se hallitus, jossa te olitte neljä vuotta, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] ja me ollaan myöskin kiristetty haittaveroja.

Sitten haluan myöskin sen sanoa, että kun minä katson näitä investointisuunnitelmia Suomeen, niin minä näen siellä työpaikkoja ja potentiaalisia työpaikkoja. Niiden puolesta olen valmis ja olemme valmiit tarkentamaan meidän ehdotuksiamme, jos niitä saadaan aikaan. Tässä mainitsitte makeisveron. Mielestäni tässä tilanteessa oli paljon arvokkaampaa se, että Fazerin, sinivalkoisen suomalaisen yhtiön, investointi saatiin Lahteen, satoja työpaikkoja kymmeniksi vuosiksi suomalaisille. Minusta se on erinomainen asia.

Ja mitä tulee tähän ikään kuin välittämiseen, niin minä uskon oikeasti siihen, että vain sitä kautta, että me saadaan näitä investointeja Suomeen ja me saadaan työpaikkoja Suomeen, syntyy toivoa myös niille ihmisille, jotka ovat vähempiosaisia, niille ihmisille, joilla ei ole tänään töitä, niille isille ja äideille, joilla ei ole työpaikkaa, jotka ovat pienituloisia. Vain työpaikkojen kautta tämä kääntyy, ja sitä työtä me olemme tehneet. [Puhemies koputtaa] Ja me todellakin jatkamme sitä emmekä anna periksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.15 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taitaa oppositiossa osa jo nukkuakin huonosti, kun pelottaa, että se talouskasvu sieltä kuitenkin tulee. [Hälinää] Tällaista synkistelyä olemme täällä saaneet kuunnella jo pitkään, mutta toivoa on näkyvissä. Talouskasvu on käynnistymässä ja vauhdittumassa. Pehmeät mittarit, yrittäjien luottamus ja kuluttajien luottamus, ovat kohentuneet. Yritykset eivät enää, arvoisa oppositio, teidän tapaanne synkistele. Kyselyt ja tunnelmat ovat näitä pehmeitä mittareita, mutta kovissa mittareissa esimerkiksi bkt:ssä, joka mittaa toki aina mennyttä, nyt elokuun muutos oli kyllä positiivinen viesti. Se näytti jo parempaa tälle syksylle ja tulevalle vuodelle. Ostovoima korjaantuu edellisen hallituksen montusta, ja työn verotusta kevennetään ensi vuonna historiallisella tavalla painottaen pieni- ja keskituloisia. [Sheikki Laakso: Juuri näin!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Kysyisin työministeri Marttiselta: Minkälaisena te näette meidän työllisyyden tulevaisuuden? Onko siellä jo toivoa näkyvissä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.17 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustajalle tästä kysymyksestä. Minä kyllä mietin sitä, kun suomalaiset katsovat näitä meidän eduskunnan keskusteluita, onko todella niin, että Suomen lasi on puoliksi tyhjä vai puoliksi täynnä. Jos on kyse oppositiosta, niin tällä pelottelulla, hyvät kansanedustajat, se kasvu ei kyllä taatusti lähde liikkeelle. [Timo Harakan välihuuto]

Mutta jos me katsomme taas, edustaja Harakka, kuitenkin faktoja, me tiedämme sen, että ostovoima kehittyy tällä hetkellä erittäin merkittävällä tavalla. Verotuksen keventäminen tukee sitä. Se antaa taas vastaavasti mahdollisuutta ja laajentaa sitä, että esimerkiksi palvelusektoreille voi syntyä taas uusia työpaikkoja. Pk-kentän näkymä tulevaisuuteen on vahvistunut, ja se taas indikoi sitä, että yhä useammat yritykset haluavat investoida tähän maahan. Me teemme kaiken voitavan, jolla helpotetaan vaikka rahoituksen saatavuutta, me uudistetaan työmarkkinoita, kevennetään normitusta, jotta taas vastaavasti kaikki yritykset voivat kehittää toimintaansa tässä maassa. Tätä viestiä ja tätä työtä me jatkamme. [Timo Heinonen: Toivoa on selkeästi!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.18 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, luottamus on talouden paras valuutta, [Jani Mäkelä: Miksi te rikotte sen?] ja sitä nyt Suomi kaipaa. Se on myös edellytys sille, että tulee niitä kasvuja ja tulee niitä investointeja, joista varmasti jokaisesta ilo tässä salissa, hyvä pääministeri, uskallan arvata, on yhteinen. [Sheikki Laakso: Ei näytä siltä!]

Nyt kun olen paljon keskustellut elinkeinoelämän, sijoittajien kanssa, niin kyllä sieltä tulee vähän huolta, että tämä hallituksen poukkoilu vaikkapa makeisvero- tai datakeskusasiassa tai vaikkapa tässä tuulivoiman rakentamisen vaikeuttamisessa nyt vähentää sitä luottamusta, jota tarvittaisiin, jotta yritykset saadaan investoimaan.

Toisaalta luottamuksen puute näkyy siinä, että suomalaiset säästävät tileille tällä hetkellä erittäin paljon. Meidän kotitalouksien tili- ja rahoitusvarallisuus on ennätyksellinen, yli 200 miljardia.

Teenpä nyt tässä ehdotuksen, tein sen tänään Talouselämässä — taas uusi ehdotus kasvurahoituksen pullonkaulojen purkamiseksi. Kelpaisiko ajatus siitä, [Puhemies koputtaa] että näihin listaamattomiin yrityksiin sijoittavien kasvurahastojen verokohtelu tuotaisiin lähemmäksi normaaleja sijoitusrahastoja, jotta saataisiin suomalaisten kotitalouksien, piensijoittajien varat tukemaan paremmin Suomen kasvua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän, että kaikki edustajat kunnioittavat minuutin aikarajaa. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.19 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki ehdotukset käydään läpi, niin kuin on tehty tähänkin asti. Mitä tulee yritysten kasvun rahoitukseen, niin jo hallitusohjelmavaiheessa me päätettiin siitä, että valtion työvälineet kerä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

tään yhteen, jotta me pystytään tehokkaammin toimimaan. Me ollaan pääomitettu ja me ollaan sitouduttu pääomittamaan Teollisuussijoitusta, jolla me pystytään merkittävästi antamaan kasvun rahoitusta suomalaisille yrityksille. Me teemme tätä koko ajan.

Me tehdään myöskin veropuolella ratkaisuja ja myöskin selvityksiä siitä, mitä me voimme tehdä vielä enemmän, koska siinä te olette aivan oikeassa, että rahoituksen saaminen on varmistettava. Hyvälle suomalaiselle yritykselle, joka haluaa investoida, pitää löytyä rahoitusta. Valtion osalta me teemme tätä täysillä. Me käymme tällä hetkellä keskustelua finanssialan kanssa, suomalaisten pankkien kanssa, että he myöskin osallistuisivat vielä enemmän, ehkä vähän isommalla riskillä suomalaisten yritysten rahoittamiseen eri puolilla Suomea. Tämä on aivan ydinkysymys, olen tästä samaa mieltä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Hyvä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.21 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaksi ja puoli vuotta on hallituskautta mennyt. Ei sinä aikana kasvua ole kovastikaan näkynyt. Työttömyys on kyllä kasvanut hälyttävän korkealle tasolle. Mutta kyllä me todellakin keskustasimme toivomme, että se lähtisi käyntiin, siitä se ei ole kiinni. Olemme tässä hengessä mukana.

Te olette aikeissa laittaa aika paljon paukkuja yhteisöveron alentamiseen, mikä kyllä ekonomistien mukaan ei välttämättä ole paras keino kasvun aikaansaamiseksi. Se hyödyttää lähinnä suuryrityksiä, jos niitäkään, ja aika hitaasti. Me panostaisimme mieluummin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Näemme, että erilaiset verokannusteet kannattaisi suunnata sinne. Siellä olisi isompi ja nopeampi kasvupotentiaali.

Samoin, mitä tulee tuloveroon, kyllähän te olette kohdistamassa niille kansalaisille, joilla on kaikista suurimmat tulot — yli kymppitonni kuussa — suurimmat tuloveron kevennykset. Heille tulee eniten massia käteen. Me katsomme, että isompi tarve olisi siellä ihan tavallisissa työtä tekevissä keskituloisissa suomalaisissa, tavallisissa palkansaajissa. Oleteko, arvoisa hallitus, miettineet nämä painopistevalintanne nyt varmasti ihan loppuun saakka? Kysyn tämän mieluiten pääministeriltä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.22 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin jälleen kerran tähän veropolitiikkaan: Tästä noin puolentoista miljardin kokonaisrahasta, jolla kevennetään suomalaisen palkansaajan verotusta, yli miljardi suunnataan pieni- ja keskituloisille. Mutta minä puolustan, niin kuin olen tehnyt ennenkin, myöskin sitä, että tätä maailman kovinta progressiota, joka Suomessa on, pitää pystyä laskemaan. Meille on esimerkiksi Kansainvälinen valuuttarahasto suositellut vielä paljon alempaa kuin mihin me nyt laskemme nämä ylimmät marginaalit. Suomen pitää olla maa, jossa kannattaa opiskella, kehittää itseään, yrittää, voi pärjätä, voi menestyä, koska vain sillä meillä on myöskin hyvätuloisia, niitä veronmaksajia.

Jos nytkin katsotaan eilisen päivän saldoa, niin ne hyvätulaiset maksavat karhunosan suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan veroista. Mutta me tarvitaan heitä enemmän. Ja minä uskallan puolustaa sitä, että matalampi progressio — kun meillä edelleen on progressio, joka tasaa niin, että hyvätuloinen maksaa enemmän — tuo Suomeen työntekijöitä. [Puhemies koputtaa] Se tuo Suomeen yrittäjyyttä, ahkeruutta ja enemmän verotuloja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.23 **Sofia Virta vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on pieni mutta sitkeä maa ja varmasti nousee näistäkin vaikeuksista — tekoja se kuitenkin vaatii. Se vaatii myös rohkeutta katsoa sinne, missä kasvupotentiaali todella on. Sen sijaan, että me tekoehdellamme supistuvia aloja, on oltava rohkeutta tasata kilpailukenttää ja avata markkinoita sinne, missä potentiaali lepää: cleantech-teknologia, luovat alat, biotalous, kiertotalous, startupit. Haitallisia yritystykä leikkaamalla voidaan poistaa tuottavuuden esteitä, ja toisin kuin täällä väitettiin, käsitykseni kyllä on, että viime hallitus karsi näitä tukia tätä hallitusta enemmän. Onneksi teillä on vielä hallituksessa aikaa muuttaa suuntaa, sillä meistä kukaan ei varmasti halua, että Suomi on tulevaisuuden banaanivaltio, joka vie sellua tai halpoja turkiksia ulkomaille.

Me haluamme korkean tason innovaatioita, korkean jalostusarvon tuotteita, sitä, että tässä maassa koulutukseen panostamalla turvataan osaamista jokaiselle riippumatta siitä, mihin perheeseen sattuu syntymään, ja että heikoimmista voidaan aina pitää huolta. Kysynkin pääministeriltä: onko teidän hallituksenne valmis ja rohkea tekemään sen peliliikkeen, että laitetaan katse sinne kasvualoihin ja kasvustrategiaan ja lopetetaan niiden joka tapauksessa supistuvien alojen tekoehdellaminen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.24 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanotaan nyt ensimmäiseksi, että iso sellainen tuki, jota te varmaan tarkoittatte, on sähköistämisen tuki, joka päättyy siis nyt vuodenvaihteeseen [Sofia Virta: Niin!] — erittäin iso päätös. Edellinen hallitus taisi ottaa sen käyttöön. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!]

Mutta muuten, juuri näin, biotalous, digitalous, 6G, kvanttiteknologia, tekoöly, digitalisaatio kaikkineen. Juuri tähän hallitus panostaa. Me ollaan yhdessä parlamentaarisesti viime kaudella päätetty t&k-panosten nostamisesta neljään prosenttiin. Tältä pohjalta me laitamme miljardi euroa tutkimukseen ja kehitystoimintaan, juuri näihin asioihin. Ne ovat hallituksen strategian ytimessä, ja me nähdään, että se toimii. Näille aloille Suomessa syntyy uusia yrityksiä ja syntyy investointeja. Tämä on juuri sitä, mitä me teemme, ja tehdään sitäkin asiaa yhdessä. — Kiitos puheenvuorosta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.25 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kerta toisensa jälkeen suomalaisille on vakuutettu, että kyllä se kasvu kohta alkaa, mutta kasvua ei ole näkynyt. Ja kyllä, pitäisi niitä positiivisia merkkejä alkaa jo olla, koska moni tekijä puhuu sen puolesta. Korot ovat tulleet alas, inflaatio on kurissa ja reaalitytulot ovat kasvaneet, mutta syystä tai toisesta kasvua vaan ei näy. Jokainen hallitus saa leiviskänsä, mutta vaikuttaa siltä, että tämä hallitus on kyllä leiviskänsä haudannut ja aika usein sortuu syyttämään edellistä hallitusta, kansainvälistä tilannetta tai kansainvälistä suhdannetta, koska kasvua ei Suomessa näy.

Pääministeri Orpo, on kuitenkin niin, että yritykset itse nimeävät hallituksen poukkoilevan politiikan yhdeksi syyksi sille, että investointeja ei tehdä, sillä toimintaympäristön enustettavuus on yrityksille yksi kaikkein keskeisin luottamusta rakentava tekijä. Pääminis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 109/2025 vp

teri Orpo, eikö teillä siis ole mitään tekemistä tämän yritysten epävarmuuden kanssa? Pettekö te täysin kätenne siitä, että Suomessa talouskasvua ei vain näy?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.27 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Minulta on täällä moneen kertaan tivattu aina näitä faktaperusteluja, ja nyt minä toivoisin näkeväni sen tutkimuksen, jossa kerrotaan, että suomalaiset yritykset syyttävät hallituksen politiikkaa. [Tytti Tuppurainen: Makeisvero!] — On varmasti selvää, että makeisveroon tuli kritiikkiä. Te juuri sanoitte, että yritykset ovat painostaneet hallitusta muun muassa makeisveroasiasa. Niin kuin minä sanoin, me halusimme sen investoinnin ja me haluttiin varmistaa se. Oliko siinä jokin väärin? Olisitteko jättäneet sen makeisveropäätöksen voimaan, ja sitä investointia ei olisi tullut? [Timo Harakka: Miksi teitte sen päätöksen?] Halu on löytää makeisveroratkaisu, mutta se on yhtä vaikeaa kuin se oli viime vaalikaudellakin.

Mutta, edustaja Tuppurainen, te luettelitte juuri niitä asioita, mistä ollaan monta kertaa puhuttu, miten meillä se perusta on laitettu kuntoon. Me ollaan tehty niitä uudistuksia. Unohditte mainita työmarkkinauudistukset ja paikallisen sopimisen, joka on esimerkiksi aivan loistava suomalaisille yrityksille. Mutta kyllä se vaan on totta, se ei ole kenenkään syytelyä, että turvallisuuspoliittinen tilanne vaikuttaa Suomessa ilmapiiriin, se vaikuttaa koteihin. Minä tiedän, minullekin tulee postia, [Puhemies koputtaa] miten epävarmuus jättää suomalaisia. Minä haluan edelleenkin antaa toivoa: Suomessa ovat asiat hyvin, meillä on perusta kunnossa. [Puhemies koputtaa] Nyt on hyvä aika investoida, [Puhemies: Kiitoksia, pääministeri Orpo!] vaihtaa asuntoa, remontoida, lähteä liikkeelle. [Vasemmalta: Ei tullut vastausta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Muistutan minuutin aikarajasta.

Kysymyksen käsittely päättyi.